

ด่วนที่สุด

ที่ ยธ ๐๒๐๐๔/ ๑๓๖๒

สพต.รับที่ 184

วันที่ 9 มี.ค. 2558

เวลา 14.37

กระทรวงยุติธรรม

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ

อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ชั้น ๔

ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่

กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๙ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง สรุปผลการเยือนประเทศญี่ปุ่นของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ระหว่างวันที่ ๒๕ - ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๒. รายงานสรุปผลการเยือนประเทศญี่ปุ่น

ด้วยกระทรวงยุติธรรม ขอเสนอเรื่อง สรุปผลการเยือนประเทศญี่ปุ่นของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ระหว่างวันที่ ๒๕ - ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้นำเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรีกำกับการบริหารราชการกระทรวงยุติธรรมได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

ด้วยกระทรวงยุติธรรมได้จัด “โครงการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมและคณะเยือนหน่วยงานด้านพัฒนาพฤตินิสัยและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด ณ ประเทศญี่ปุ่น” โดยมีผู้บริหารกระทรวงยุติธรรม นำโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมพร้อมผู้ติดตาม ปลัดกระทรวงยุติธรรม รองปลัดกระทรวงยุติธรรม หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาพฤตินิสัย อธิบดีกรมราชทัณฑ์ อธิบดีกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน อธิบดีกรมคุมประพฤติ ผู้ตรวจอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด รองอธิบดีกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ผู้อำนวยการกองการต่างประเทศ และข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม จำนวนทั้งสิ้น ๑๖ ราย เดินทางไปศึกษาดูงานด้านการพัฒนาพฤตินิสัยและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด ณ ประเทศญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ ๒๕ - ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

๒.สาระสำคัญ/ข้อเท็จจริง

กระทรวงยุติธรรม ได้จัดทำรายงานสรุปผลการเยือนประเทศญี่ปุ่นของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมและคณะ ระหว่างวันที่ ๒๕ - ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ เสร็จสิ้นแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ ทั้งนี้ ผลการเยือนดังกล่าวมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

๒.๑. การพัฒนา...

๒.๑ การพัฒนาพหุติณียและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดเป็นหนึ่งในนโยบายสำคัญเร่งด่วนของกระทรวงยุติธรรม และประเทศไทยมีภารกิจที่จะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติสำหรับมาตรการไม่ควบคุมตัว (United Nations Standard Minimum Rules for Non-custodial Measures- The Tokyo Rules) หรือข้อกำหนดโตเกียว ซึ่งเป็นมาตรฐานขั้นต่ำที่กำหนดหลักการพื้นฐานในการส่งเสริมการใช้มาตรการไม่ควบคุมตัวผู้กระทำผิดแทนการจำคุก และมุ่งส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขผู้กระทำผิดให้มากยิ่งขึ้น โดยต้องพัฒนามาตรการไม่ควบคุมตัวผู้กระทำผิดให้เป็นไปตามกฎหมายภายในของประเทศ และจัดให้มีทางเลือกอื่นๆ เพื่อลดการใช้โทษจำคุก รวมทั้ง ให้มีการใช้นโยบายด้านงานยุติธรรมอย่างมีเหตุผลสอดคล้องตามหลักสิทธิมนุษยชนและคำนึงถึงความปลอดภัยในสังคม

๒.๒ จากการเข้าเยี่ยมคารวะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมญี่ปุ่น ณ กระทรวงยุติธรรมญี่ปุ่น และเข้าศึกษาดูงาน ณ สำนักงานคุมประพฤติโตเกียว ศูนย์สนับสนุนอาสาสมัครคุมประพฤติ เขตเซตากายะ บ้านกิงวักโคชินโค สถาบัน UNAFEI และเรือนจำฟูซุ ทำให้ได้เรียนรู้ว่ากระบวนการยุติธรรมของประเทศญี่ปุ่นสามารถตอบสนองในด้านการควบคุม ป้องกัน ปราบปรามอาชญากรรม และการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดให้กลับสู่สังคม และอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข โดยไม่หวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีกได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีการตระหนักถึงการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเป็นสิ่งสำคัญด้วยการเน้นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนทั้งหลายแบบเสมอและสะดวกรวดเร็ว โดยที่มาตรการตามข้อกำหนดโตเกียวดังกล่าวข้างต้นได้มีการนำมาใช้ปฏิบัติในประเทศญี่ปุ่นและประสบผลสำเร็จอย่างมาก ซึ่งการลงโทษที่ใช้แทนการลงโทษจำคุกถือว่าการผ่อนคลายการจำกัดเสรีภาพของผู้ต้องหาและเป็นมาตรการลงโทษแนวใหม่ที่สามารถใช้กับผู้กระทำผิดที่กระทำผิดไม่ร้ายแรง ผู้กระทำผิดจะทำงานภายใต้การควบคุมของชุมชนอันจะมีส่วนต่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดสามารถกลับเข้าสู่สังคมได้ในอนาคต และมาตรการไม่ควบคุมตัวสามารถลดการกระทำผิดซ้ำและช่วยเหลือให้ผู้กระทำผิดปรับตัวอยู่ในสังคมได้โดยมีโอกาสนวนไปกระทำผิดได้น้อยที่สุด

๒.๓ ประเทศญี่ปุ่นมีจำนวนผู้ต้องขังโดยเฉลี่ยประมาณ ๖๕,๐๐๐ คน ในขณะที่ประชากรทั้งประเทศมีประมาณ ๑๒๗.๑ ล้านคน สาเหตุหลักที่ทำให้สังคมญี่ปุ่นเป็นสังคมที่มีความปลอดภัยและมีอัตราการเกิดอาชญากรรมอยู่ในลำดับที่ต่ำเกิดจากหลากหลายปัจจัย เช่น การเป็นสังคมที่มีความมั่งคั่งมีระเบียบวินัยในตนเอง และการรู้หน้าที่ความรับผิดชอบต่อสังคม โดยมีการปลูกฝังหล่อหลอมการดำเนินชีวิตของประชาชนให้อยู่ในกฎระเบียบตั้งแต่เด็ก การมีระบบเศรษฐกิจของประเทศที่เจริญก้าวหน้า และการมีกฎหมายที่เข้มงวดและมีประสิทธิภาพ และอีกปัจจัยที่สำคัญคือญี่ปุ่นมีการใช้กลไกในการป้องกันอาชญากรรมทั้งจากภาครัฐและเอกชน โดยประชากรในประเทศญี่ปุ่นต่างได้รับการกระตุ้นปลูกฝังให้มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือให้สังคมมีความสุขเป็นระเบียบเรียบร้อยและเข้าร่วมในโครงการหรือการรณรงค์ต่างๆ เช่น การจัดตั้งอาสาสมัครหรือสมาคมตั้งแต่ระดับหมู่บ้านไปจนถึงระดับเมือง สิ่งต่างๆ เหล่านี้ล้วนเป็นกลไกที่ส่งผลให้มีผู้กระทำผิดในประเทศญี่ปุ่นมี

จำนวนน้อย...

จำนวนน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนประชากรทั้งประเทศนอกจากนี้ ญี่ปุ่นมีระบบการบูรณาการระหว่างส่วนราชการ ภาคประชาสังคม และภาคเอกชนที่เข้มแข็งในการสนับสนุนผู้กระทำผิดที่ได้รับการปล่อยตัวกลับคืนสู่สังคมให้สามารถใช้ชีวิตในช่วงเปลี่ยนผ่านได้เป็นผลสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการจัดหาที่พักอาศัย การจัดหางาน และการสนับสนุนด้านประสาสังคมที่หลากหลาย

๒.๔ ในการเดินทางเยือนประเทศญี่ปุ่นในครั้งนี้ ฝ่ายไทยได้รับประโยชน์เป็นอย่างยิ่ง โดยได้มีโอกาสศึกษาเพิ่มพูนความรู้และความเข้าใจ เสริมสร้างวิสัยทัศน์ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการบริหารงานด้านการพัฒนาพฤตินิสัยและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดจากหน่วยงานของประเทศญี่ปุ่น เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาดูงานมาประยุกต์ ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาประสิทธิภาพของระบบการทำงานด้านการพัฒนาพฤตินิสัยและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดของประเทศไทยให้สอดคล้องและรองรับนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม โดยกระทรวงยุติธรรมจะผลักดันนโยบายเชิงรุกในการปรับโครงสร้างงานด้านการพัฒนาพฤตินิสัยทั้งระบบ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของกรอบแนวคิดเชิงปรัชญาใหม่ที่มุ่งเน้นการใช้มาตรการทางเลือกแทนการจำคุก การคุมประพฤติและฟื้นฟูผู้กระทำผิดเพื่อสามารถปรับตัวกลับคืนสู่สังคม และการลดอัตราการกระทำผิดซ้ำ ซึ่งจะมีแนวทางในการดำเนินงาน ดังนี้

๒.๔.๑ ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องของกรมราชทัณฑ์ (เริ่มดำเนินการแล้ว) กรมคุมประพฤติ และกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ที่เน้นรูปแบบการฟื้นฟูและการคุมประพฤติเพื่อติดตามให้ความช่วยเหลือผู้กระทำผิดภายหลังการพ้นโทษ โดยให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามมาตรฐานและบรรทัดฐานของสหประชาชาติ และการศึกษาจากประสบการณ์และแนวปฏิบัติที่ดีของประเทศที่ประสบความสำเร็จในด้านนี้

๒.๔.๒ ผลักดันการบูรณาการเชิงรุกระหว่างกระทรวงยุติธรรมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในกระบวนการคุมประพฤติและฟื้นฟูผู้กระทำผิด โดยเฉพาะกระทรวงมหาดไทย ซึ่งจะมีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งในการขยายเครือข่ายอาสาสมัครคุมประพฤติให้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ กระทรวงแรงงาน ในด้านการจัดหางานให้กับผู้พ้นโทษ/ผู้กระทำผิด และกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในด้านการจัดหาที่พักอาศัยและด้านการประสาสังคมอื่นๆ ฯลฯ

๒.๔.๓ พัฒนารอบการหารือระหว่างกระทรวงยุติธรรมกับส่วนราชการฝ่ายตุลาการเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการทบทวน “นโยบายกำหนดโทษ” สำหรับผู้กระทำผิด (โดยเฉพาะคดียาเสพติด) และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากศาลยุติธรรมมีบทบาทสำคัญยิ่งในการสั่งใช้มาตรการทางเลือกแทนการจำคุกและการคุมประพฤติ ทั้งนี้ เพื่อให้การบูรณาการงานด้านการพัฒนาพฤตินิสัยทั้งระบบเป็นไปอย่างสมบูรณ์

๒.๔.๔ มอบหมายกรมราชทัณฑ์จัดทำหลักสูตรผู้บริหารด้านการฟื้นฟูผู้กระทำผิด (Executive Course on Rehabilitation) เพื่อพัฒนาขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่ในระดับบริหารให้

มุ่งเน้น...

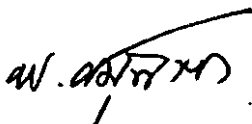
มุ่งเน้นแนวคิดในการใช้มาตรการทางเลือกแทนการจำคุก การคุมประพฤติและฟื้นฟูผู้กระทำผิด และการลดอัตราการกระทำผิดซ้ำ และสามารถเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงองค์กรในอันที่จะบรรลุวิสัยทัศน์ดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๔.๕ รณรงค์ผ่านสื่อในรูปแบบต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความตระหนักของสังคมในอันที่จะปรับทัศนคติและให้โอกาสกับผู้พ้นโทษ/ผู้กระทำผิดให้กลับเข้าสู่สังคมได้อย่างปกติสุข และสนับสนุนนโยบายคุมประพฤติ รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม และภาคเอกชนในบริบทนี้ บนหลักการ “ความรับผิดชอบต่อสังคม” (corporate social responsibility – CSR)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(ไพบุลย์ คุ่มฉายา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

กองการต่างประเทศ

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๒๕๖

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๒๖๒